

Þróunarverkefnið Sjálfbærni og vísindi 2014 - 2015

Lokaskýrsla frá Leikskólanum Sólhvörfum

Elliðavatn og umhverfi þess

Gerður Magnúsdóttir

Leikskólinn Sólhvörf

Inngangur

Þróunarverkefnið Sjálfbærni og vísindi var sameiginlegt verkefni allra leikskóla í Kópavogi og var hluti af afmælisári Kópavogsbæjar sem fagnaði 60 ára afmæli í ár. Leikskólarnir völdu hvernig þeir vildu vinna þetta verkefni og hvernig það tengdist hverjum leikskóla fyrir sig og starfi hans best. Verkefnin voru mjög fjölbreytt og völdu skólarnir mjög ólíkar nálganir.

Við í Sólhvörfum völdum að nýta okkur nágrennið og varð Elliðavatn fyrir valinu. Vatnið er í göngufæri og hefur alla tíð verið uppspretta skemmtilegra vettvangsferða og athugana. Þar sem það var ákveðið strax í upphafi að hafa öll börnin með í verkefninu þurfi að sníða það líka að þeim yngstu sem ekki fara í ferðir niður að vatni. Deildarstjórnarnir á yngri deildunum stungu upp á að vinna með vatn og eiginleika þess og tengja það síðan lífríki vatnsins. Það var samþykkt og síðan unnu deildarnar mjög sjálfstætt að verkefninu enda mikið unnið með áhugasvið barnanna og það leiddi hópana í ólíkar áttir.

Þegar áfangaskýrslunni var skilað í febrúar voru allir deildarstjórnar, sem leiddu verkefnin á sinni deild beðnir um að svara spurningunum enda Verkefnastjórnin þá nýkominn til starfa í leikskólanum og alls ekki fær um að meta starfið. Deildarstjórnarnir svöruðu af samvisskusemi og hreinskilni og var mjög mismunandi hversu vel verkefnið gekk. Á eldri gangi þar sem deildarnar Álfheimar, Jötunheimar og Goðheimar hafði verkefni almennt gengið vel og nú þegar við vorum að meta verkefnið í lokin var almenn ánægja með verkefnið. Nú seinni hlutann hafði gengi enn betur að halda utan um það.

Eldri deildarnar unnu verkefnið í hópstarfi bæði með eldri og yngri börnum. Hópstjórar héldu þá utan um það ásamt deildarstjóra. Þar sem við vinnum almennt með Könnunaraðferðina í Hópstarfi var hún notuð við skráningu á verkefninu.

Á Jötunheimum var farið í mikið af vettvangsferðum og eftir áramót var ráðinn nýr starfsmaður sem

er mjög viljugur við að vera útivið og hefur mjög gaman af útiveru og því sem tengist rannsóknum og náttúrufræði. Í upphafið höfðu kennararnir gert sér einhverjar hugmyndir um hvernig hægt væri að vinna með verkefnið en eins og alltaf þegar börnin fá að taka þátt þá leiða þau okkur á aðrar slóðir en reiknað var með.

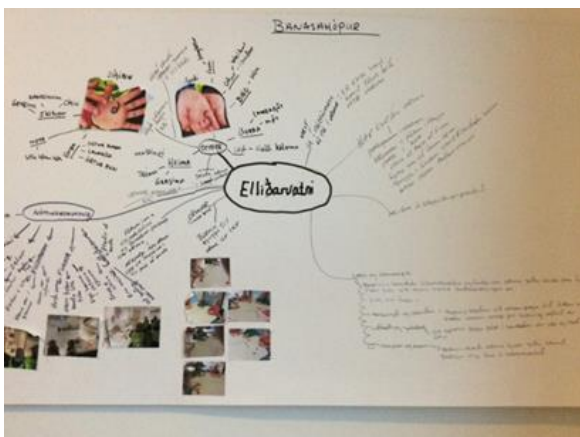
Vettvangsferðirnar voru hjá eldri börnunum alltaf rauði þráðurinn og var ekki margt sem gat haldið aftur af okkur í þeim efnum. Það var helst þegar stígurinn við vatnið var því sem næst ófær vegna bleytu sem að vettvangsferðirnar voru farnar annað.

Goðheimar voru líka mjög dugleg að vera

úti og voru margar ferðir niður að vatni. Þegar svo komið var aftur í leikskólann var unnið úr því sem vettvangsferðin hafði skilað. Það gat verið að það þyrfti að leita gagna á bókasafninu og einnig fóru allir hóparnir á eldri gangi nokkrar ferðir á náttúrustofu Kópavogs þar sem tekið var á móti þeim og

fiskabúrin vöktu mestan áhuga.

Í þau skipti sem veðrið hefur sett strik í reikninginn hefur verið unnið að verkefninu innan dyra í listsköpun og smiðjum. Álfheimar fóru strax í haust niður að vatni og auk þess að skoða síli og orma, sem voru veidd með höndum og háfum, vöktu steinar mikla athygli. Margir fengu flugferð út í vatnið og þótti gaman að sjá skvettuna sem

mismunandi stórir steinar mynduðu. Einhverjir steinar fylgdu þeim til baka í leikskólann og þegar búið var að skoða muninn á sandi, möl, grjóti, steini, kletti o fl. Þjuggu krakkarnir til steina kalla sem allir fengu hlutverk og nöfn.

Ellidavatn var auðvitað endalaus uppspretta í verkefninu en oft var það ekki sem við reiknuðum með sem vakti áhuga. Goðheimar hittu í einni ferðinni káta kisu sem síðan varð að rannsaka og kynna sér.

Á yngri gangi vorum við með mjög stóran og ungan barnahóp. Einnig stóðum við í erfiðum starfsmannamálum á miðjum vetri og komst því ekki skrið á verkefnið á Ásheimum og Þrymheimum fyrr en á seinni mánuðum. Dvergheimar hafa unnið að verkefninu jafnt og þétt allan tíman. Munurinn er þó að verkefnið var meira starfsmannastýrt enda börnin mjög ung. Þau hafa unnið með skynjun og fengið að fást við vatn

bæði í föstu og fljóttandi formi.

Þegar fór að vora var hægt að leika með vatn utandyra og einnig var gaman að takast á við það í úrhellisrigningum. Á seinni önninni var unnið við að kynna þau dýr og fugla sem hægt er að finna hér í nágrenninu og í og við Ellidavatn. Myndir af lífverunum voru settar upp

í umhverfi barnanna og sýndu þau þessu mikinn áhuga og voru mikið að benda á myndirnar.

Á Þrymheimum var mikið basl vegna starfsmannamála fyrrihluta vetrar en seinnipart vetrar tók nýji deildarstjórinn þetta með trompi og þau hafa verið að skoða eiginleika vatns með því að bræða snjó, lita hann, hita snjó og fleira. Einnig hafa þau verið dugleg að fara í vettvangsferðir í umhverfinu og nú undir það síðasta voru farnar tvær ferðir niður að vatni.

Á yngri deildunum hefur mest verið notast við myndaskráningu og er gaman að skoða myndirnar og sjá gleðina og ánægjuna hjá börnunum.

Börnin hafa sýnt gríðarlegan áhuga hefur það oft haldið okkur við efnið. Þau vilja fylgja því eftir sem hefur verið gert áður og áhugahvötin þeirra hefur oft leitt okkur í skemmtilegar áttir.

Nú á vordögum lögðum við okkur fram við að taka virkan þátt í Afmælishátíð Kópavogsbæjar. Við lögðum okkur fram við að tengja Þróunarverkefnið við umfjöllun okkar um átthagana sem gaman var að ræða við börnin. Okkar markmið var að þau skyldu að þau tilheyra Vatnsendahverfi og svo Kópavogi. Börnin skreyttu umhverfi sitt með listaverkum í trjám og utan á girðingu leikskólans. Við höfðum samband við fyrirtæki og aðra í hverfinu og fengum mjög jákvæðar viðtökur. Farið var í syngjandi ferð í Menntamálastofnun, Bónus, Progastro, og Boðarþing sem er dvalarheimili fyrir aldraða. Fjölsmiðjan tók mjög vel á móti okkur, sýndi allt starfið og við sungum í matsalnum.

Einnig vöktum við athygli á starfinu í Sólhvörfum og þar með þróunarverkefninu með myndlistarsýningum á sömu stöðum og fleiri. Yngstu börnin tóku líka þátt í að skreyta nánasta umhverfið með myndum og fórum í vettvangsferð út fyrir lóðina til þess að hengja upp. Það var mikið ævintýri fyrir litla fætur.

Það var mjög mismundandi hversu stórir hópar unnu verkefnið milli deilda. Á Álíheimum var hópnum bara skipt í tvennt í upphafi en það kom í ljós að betra var að hafa þau færri svo vinnan yrði markvissari. Þegar svo var farið í vettvangsferðir fóru oft stærri hópar en síðan var unnið úr ferðinni í smærri hópum. Á Jötunheimum var verkefnið alltaf unnið í Hópastarfi og þá eftir aldri. Það reyndist

almennt auðvelt að virkja börnin og ekki síður hina fullorðna en það var mikil innspýting þegar nýr starfsmaður sem brann fyrir verkefninu bættist í hópinn í janúar. Hann hvatti aðra áfram og átti auðvelt með að vekja áhuga barna og fullorðinna.

Það hversu víðfemt verkefnið hefur verið í leikskólanum hefur líka gert okkur auðveldara fyrir þar sem

starfsmenn hafa getað nýtt sínar sterku hliðar og unnið með verkefnið í öllum stundum leikskólans. Þegar verkefnið lagðist í lægð t.d. í kringum jólin var það tekið fyrir á fundum og allir hvattir áfram.

Á yngri deildunum var verkefnið ekki jafn skipulagt heldur meira að tækifærin væru gripin þegar þau gáfust. Dvergheimar nýttu sér Pinterest og fleiri miðla til þess að fá góðar hugmyndir og skátinn okkar kom með góðar hugmyndir. Þrymheimar og Ásheimar hafa tengt vinnuna málörvun og hefur verið unnið með dýraheiti og annan orðaforða í samverustundum auk þess sem þær hafa fundið viðeigandi bækur til að lesa. Starfsmannavandinn setti strik í virknina fyrripartinn en spýtt var í lófana og margt brallað á vordögum.

Eins og fram kom áður nýttum við Könnunaraðferðina við skráningu og var gaman að sjá vefinn stækka og stækka og einnig var gaman að sjá hversu ólíka átti hann tók eftir hópum. Við nýttum einnig Ipadana mikið við skráningu og ekki síður þegar við vorum að afla okkur upplýsinga um það sem vakti áhuga hverju sinni. Einu gallin er að myndirnar sem við tókum á ferðum okkar og í hópastarfi gátu ekki nýst okkur við myndspjaldagerðina þar sem þær voru í of lítilli upplausn. Við gerðum þó myndasýningu sem við sýndum á opnahúsinu og vöktu þær mikla athygli. Dvergheimar notuðu Book creator til þess að halda utan um stundirnar og einnig var hægt að nýta rafbækurnar síðan í samtali við foreldrana.

Mat og niðurstaða

Við höfum lært margt af þessu verkefni en eitt af því sem við myndum vilja gera betur næst er að verkefnið fór ekki nógu vel af stað. Verkefnastjórinn hóf ekki störf fyrr en liðið var á og það tók tíma að koma sér inn í hluti og einnig áttum við erfitt starfmannamála séð. Það er einnig mjög mikilvægt að starfsmenn finni sinn stað í verkefninu svo unnið sé með styrkleika og mannauð vinnustaðarins. Margir starfsmenn hafa rætt að það hafi verið gaman að kynna umhverfi leikskólans betur og þar sem margir þeirra búa hér í hverfinu opnaði þetta líka augu þeirra fyrir nágrenninu og því sem það hefur upp á að bjóða. Það tókst vel að tengja krakkana við hverfið og gera þau meðvituð um þá perlu sem Elliðavatn er.

Eitt af því sem hefði verið hægt að sinna betur var að gera verkefnið sýnilegt á heimasíðu leikskólans og skrifa það nær eingöngu á tímaskort og manneklu en einnig á að ýmis tölvuvandræði og fælni voru að há okkur í vetur. Við höfum þó lært og hefur myndasíðan okkar aldrei verið betri svo þátttakan skilaði okkur á ólíkum sviðum.

Á deildarstjórafundi í vor var ákveðið að halda áfram með ákveðna þætti úr verkefninu þó ekki væri unnið með það jafn skipulega. Vettvangsferðir verða á dagskrá næsta vetur og einnig munum við nýta okkur Náttúrustofu Kópavogs og fleiri stofnanir sem hafa verið okkur hjálpsamar. Við höfum tekið ákvörðun um að leggja sérstaka áherslu á Málörvun og Lubbaverkefnið og mun reynslan okkar af þessu þróunarverkefni nýtast vel í þeirri vinnu.

Gerður Magnúsdóttir

Verkefnastjóri